

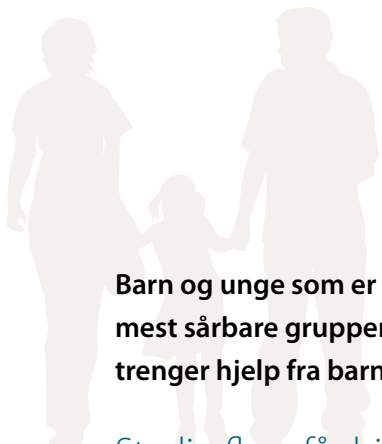

ILLUSTRASJONSFOTO: NORDICPHOTOS.NO

Barnevernsløftet

- til det beste for barn og unge

Barn og unge som er utsatt for omsorgssvikt er en av samfunnets mest sårbare grupper. Regjeringens jobb er å sikre at alle som trenger hjelp fra barnevernet skal få god hjelp til rett tid.

Stadig flere får hjelp

I dag mottar om lag 50 000 barn og unge hjelp fra barnevernet. Mange foreldre tar selv kontakt med barnevernet. Skoler, barnehager og andre som er i nær kontakt med barn har også blitt flinkere til å si i fra når de ser barn som ikke har det bra. Barnevernet har økt tillit i samfunnet, og blir av flere sett på som en ressurs, mer enn en trussel. Vi forventer at antallet bekymringsmeldinger vil øke. Når flere barn trenger hjelp, er det også behov for flere voksne som kan hjelpe.

Tidlig innsats

Barn som får hjelp av barnevernet på et tidlig tidspunkt har større sjanse for å lykkes senere i livet. Tidlig hjelp forebygger senere problemutvikling. En styrket innsats overfor utsatte barn og unge er også en svært god investering i framtida. Barn og unge som står godt rustet til å møte et framtidig voksenliv gir store økonomiske gevinster for samfunnet. Vista Analyse har i en rapport fra 2010 anslått at samfunnet tjener 1 milliard kroner dersom vi lykkes med å hjelpe 100 unge som er i risiko for å havne utenfor arbeidslivet.

Regjeringens barnevernsløft

For den rødgrønne regjeringen er styrking av barnevernet en av de viktigste oppgavene. Kommunalt barnevern får nå det største løftet på 20 år. Regjeringen vurderer nye reformer i barnevernets organisering og av de prinsipper barnevernet bygger på. Alt dette til barnas beste. Regjeringens barnevernsløft består av tre deler:

- Ressursløftet
- Ny organisering
- Ny prioritering

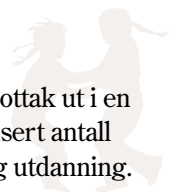

Ressursløftet

I 2011 øremerket regjeringen 240 millioner kroner til det kommunale barnevernet. Midlene har gitt 400 nye stillinger og en økning i årsverk på over 12 prosent fra 2010 til 2011. Det er også bevilget 52 millioner kroner til å heve kompetansen i barnevernet. Mange ansatte i kommunalt barnevern får ny kunnskap og mulighet til å lære seg nye kartleggings- og utredningsverktøy.

Flere fosterhjem er en prioritert innsats. Det er gjennomført nasjonale kampanjer for å rekruttere flere fosterhjem. Målet er at barn med vedtak om fosterhjemsplassering skal få et tilbud om fosterhjem innen 6 uker. Det er også satt ned en arbeidsgruppe som vurderer tiltak og virkemidler for å styrke de kommunale fosterhjemmene. Gruppen leverte sin rapport i september 2011 til departementet.

Enslige mindreårige asylsøkere skal ha et godt omsorgs- og skoletilbud. Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) setter nå i gang et toårig pilotprosjekt om direkte bosetting. I dette prosjektet vil til sammen 30 enslige

mindreårige asylsøkere over 15 år bli plassert direkte fra transittmottak ut i en kommune før asylsøknaden er ferdig behandlet. Målet er å få redusert antall flyttinger og at unge asylsøkere kommer raskt i gang med skole og utdanning.

Styrke det kommunale barnevernet

Regjeringen foreslår å videreføre midlene til barnevernet fra 2011. I tillegg vil regjeringen trappe opp innsatsen i det kommunale barnevernet med ytterligere 50 millioner kroner for 2012. Det vil gi 70 nye stillinger i tillegg til de 400 som ble etablert i 2011. Barnevernpanelet har anbefalt at ingen barneverntjenester skal ha mindre enn fem fagstillinger. Vi skal prioritere små barnverntjenester som tar initiativ til interkommunale samarbeid og egen styrking av tjenestene. Saksmengden i barnevernet vil øke betraktelig også til neste år. Det aller meste av utgiftene til kommunalt barnevern finansieres gjennom de generelle overføringene til kommunene. De 70 øremerkede stillingene vil være et viktig bidrag til at barnevernet skal kunne gi god hjelp til utsatte barn.

Veiledet praksis av nyutdannede

Regjeringen foreslår å etablere et tilbud om videreutdanning for ansatte i barnevernet fra 2012. Dette vil være et tilbud slik at kvalifiserte ansatte i barnevernet kan gi veiledning til nye kollegaer. Opplæring og videreutdanning vil bidra til at det blir lettere å rekruttere nye ansatte og beholde medarbeidere med erfaring.

Stadig flere barn får hjelp - i det statlige barnevernet

De siste årene har det vært en jevn vekst i etterspørselen etter det statlige barnevernets tjenester og flere barn får hjelp. Vi forventer fortsatt klientvekst i 2012. Samtidig er det en reduksjon i bruk av institusjonsplasser til fordel for plasseringer i fosterhjem og hjelpetiltak i hjemmet. Denne vridningen har en barnevernfaglig begrunnelse. Det gjøres faglige vurderinger av hva som er best for hvert enkelt barn, og for de fleste er det bedre å få bo i en familie framfor på institusjon. Fosterhjem og hjelpetiltak er mindre kostnadskrevende enn plassering i institusjon. Regjeringen foreslår på bakgrunn av dette å redusere utgiftene i det statlige barnevernet med 52 millioner kroner. Dette er en videreføring av bevilgningsendringen fra RNB 2011. Reduksjonen i bruk av institusjon til fordel for kommunale fosterhjem har også konsekvenser for inntektssiden av budsjettet. Det forventes en

reduksjon i inntekter fra kommunale egenandeler, og inntektene foreslås redusert med 52 millioner kroner. Dette er i likhet med forslaget på utgiftssiden, en videreføring av bevilgningsendringen fra RNB 2011. Når utgifts- og inntektssiden sees i sammenheng, er det ingen netto endring i bevilgningen til drift av eksisterende tiltak i det statlige barnevernet.

I tillegg blir budsjettet til det statlige barnevernet økt med 8,5 millioner kroner for å gi et nytt tilbud til barn utsatt for menneskehandel. Det foreslås endringer i barnevernloven som skal sikre at disse barna får bedre beskyttelse og omsorg. For å beskytte barnet foreslås det nå at barnet kan plasseres mot sin vilje i inntil 6 måneder i en tilpasset institusjon. Til sammen foreslår regjeringen å tildele statlig barnevern (Barne-, ungdoms- og familieetaten) og Oslo kommune til sammen 17 millioner kroner for å dekke merutgifter som følge av tilpasninger i institusjonstilbudet.

Ny organisering

Hvilke oppgaver blir best løst i kommunen og hvilke bør løftes opp til et statlig nivå? Et godt samarbeid mellom statlig og kommunalt barnevern må være preget av gjensidig respekt for hverandres kunnskap og kompetanse, og en tydelig rolle- og ansvarsfordeling. Slik kan vi i felleskap finne fram til de beste løsningene. I 2004 overtok staten tidligere fylkeskommunale oppgaver. Hensikten med denne barnevernsreformen var å skape et bedre og mer likeverdig barnevernstilbud i hele landet. Nå er det på tide å vurdere endringer for å sikre at målene nås.

I år gjennomføres evalueringer. Målet er å vurdere oppgave- og ansvarsfordelingen mellom stat og kommune og om dagens finansieringsordning er den mest hensiktsmessige måten å organisere fremtidens barnevern på.

Regjeringen vil i 2013 fremme en stortingsproposisjon med forslag til fremtidig organisering av barnevernet. Alle lovendringsforslag vil bli sendt ut på en bred høring i 2012. I denne prosessen blir det viktig at alle som har meninger og synspunkter på hva som vil være de beste løsningene for det framtidige barnevernet deltar.

Nye prioriteringer

Mange har reist spørsmål om terskelen for å ta over omsorgen for et barn er for høy. Konsekvensen kan bli at barn og unge blir utsatt for omsorgssvikt og får store skader. Samtidig er det mange fortvilte foreldre som mener barnevernet ikke gir dem den hjelpen de ønsker, og at barna blir urettmessig plassert utenfor familien.

Til det beste for barnet

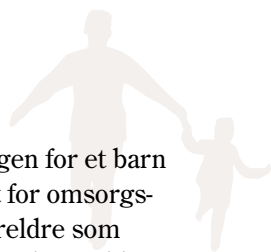
Motsetningene og dilemmaene må løftes og diskuteres i samfunnsdebatten. Hensynet til barnets beste og det biologiske prinsipp er to hovedprinsipper i barnevernet. Det er et overordnet prinsipp i barnevernloven at det skal legges avgjørende vekt på barnets beste. Barnets behov for omsorg og beskyttelse må vektlegges fremfor foreldrenes rettigheter. Det biologiske prinsipp uttrykker at det å vokse opp med egne foreldre er det beste for et barn. Prinsippet får derfor betydning når barnevernet skal vurdere om det er best for barnet å bli boende hjemme eller plasseres utenfor hjemmet. Vi har satt ned et utvalg som vil gi oss et bedre grunnlag for å fatte gode beslutninger.

Vi er opptatt av om barnets medbestemmelse i egen sak ivaretas i barnevernets praksis. Barn og unges medvirkning vil styrke barnets posisjon i barnevernssaker og vil øke kvaliteten i barnevernets arbeid.

Barnevernspanelet leverte i september 2011 sin rapport med en rekke forslag til hvordan barnevernet kan bli bedre. Innspillene fra barnevernspanelet vil være viktig i arbeidet med å styrke fremtidens barnevern.

Regjeringen satte ned et offentlig utvalg som nå utreder det biologiske prinsipp i barnevernet. Utvalget skal belyse dilemmaene og synliggjøre de vanskelige verdivalgene knyttet til barn og foreldres eventuelle motstridende interesser. Utvalgets utredning skal brukes i fag- og politikkutvikling.

Det offentlige oppnevnte utvalget som utreder det biologiske prinsippet i barnevernet vil levere sin rapport februar 2012. Blant forslagene til lovendringer som sendes på høring vil det ligge forslag som skal sikre barns rettsikkerhet.

Barn og unge er vår viktigste ressurs

Stadig flere barn får hjelp av barnevernet. Barnevernet når fram til flere enn før og har tillit i befolkningen. Vår viktigste utfordring er å sørge for at det er nok voksne til å hjelpe alle barna på en god og riktig måte. Flere folk og sterkere satsing på kompetanse blant de ansatte er våre aller viktigste verktøy i arbeidet med å skape et bedre barnevern. Men vi må også få til en organisering av barnevernet som er effektiv og bidrar til godt samarbeid. Vi må våge å ta de vanskelige debattene om hva som er god omsorg og hva som ikke er det.

Barnevernsløftet er min hovedprioritering som statsråd. Barnevernsbarna har ingen store velgergrupper i ryggen og ingen lobbyister til å jobbe for seg. Våre mest utsatte barn har vanskelig for å bli sett og hørt. Det er en æressak for meg og den rødgrønne regjeringen å se og høre disse barna likevel.

Utgitt av: Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

Offentlige institusjoner kan bestille flere eksemplarer fra:
Departementenes servicesenter

Internett: www.publikasjoner.dep.no

E-post: publikasjonsbestilling@dss.dep.no

Telefon: 22 24 20 00

Publikasjonskode: Q-1191B

Opplag: 500

Design: Melkeveien designkontor

Trykk: Departementenes servicesenter 10/2011

BARNE-, LIKESTILLINGS- OG
INKLUDERINGSDEPARTEMENTET